

Kalvarija Onkološkega inštituta

Predsednik države Janez Drnovšek o razlogih, ki so ga vodili k ukrepanju

»Zaradi takih stvari pada kredibilnost države«

Diana Zajec

Nenadna odločitev predsednika države Janeza Drnovška, da bo aktivno posegel v zdaj že dve leti trajajočo agonijo v zvezi z javnim naročanjem operacijskih miz, je svojevrsten unikum. Dileme, ki so se ob tem pojavile v javnosti, so izraz stanja duha v dosedanjih postopkih javnega naročanja, ko je zlasti na področju zdravstva postala že kar nekako samoumevna praksa zavlačevanja in obenem pospešenega delovanja v ozadju. Bolniki pa so, kot vedno, čakali in trpeli. Hvala bogu, bi lahko rekli, da jim je tokrat »počilo«, bolnikom in zdravnikom, ki so ob pogledu na novo stavbo Onkološkega inštituta še vedno prisiljeni bivati v človeka nevrednih prostorih.

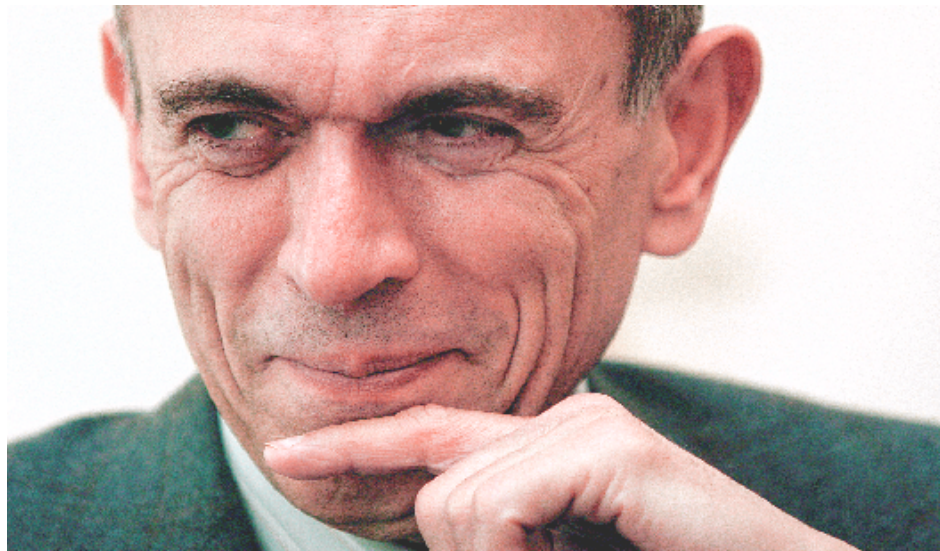

Foto Damjan Žibert

Spredsednikom Drnovškom sva govorila o dogodkih v prejšnjem tednu, o rešitvi, ki jo je našel za pospešitev postopka, o katerem zdaj presoja državna revizijska komisija, pogovarjala sva se o njegovem prepričanju, da bi ti, ki vedo za nepravilnosti, čeprav sami niso vpleteni vanje, morali poslušati svojo vest in ukrepati, beseda pa je tekla tudi o tem, zakaj je zadevo že izročil vrhovnemu državnemu tožilstvu in protikorupcijski komisiji.

Kaj je narekovalo vašo odločitev, da posežete v zaplete z razpisi v zdravstvu, ki v zadnjem času močno odmevajo predvsem zaradi že dve leti trajajoče kalvarije z operacijskimi mizami?

Neposreden motiv za moj odziv je bil javno pismo dr. Erika Breclja. V zvezi z njim sem tudi sam dobil kar nekaj odzivov ljudi, ki jih je vse skupaj razburilo, prizadelo. Sprašujejo se, kako je mogoče, da država tega ne more preprečiti. Zaradi takih stvari pada kredibilnost države.

Pa bo po vašem ta avgijev hlev, kot ste ga poimenovali, sploh mogoče spraviti v red?

Upam, da bo. Zdaj, ko sem se neposredno vključil, bo problem težko ignorirati. Vključila se je tudi javnost, mediji, ljudje so postali veliko pozornejši na problem – zdi se mi, da ga ne bo več mogoče pomesti pod preprogo. Čeprav je seveda jasno, da se je dosti lažje potuhiniti in počakati, da gre nevihta mimo.

Dosedanjega zatiskanja oči pred težavami bo torej konec.

Večkrat je bilo slišati, da z razpisi v zdravstvu nekaj ni v redu, da so usmerjeni ali da za njimi tičijo določeni interesi, provizije. Težko je ukrepati, ker ni dokazov za to. A mislim, da smo tokrat tako usmerili pozornost v nastale razmere, da ponavljanje dosedanje prakse ne bo več mogoče. Naredil sem, kar sem lahko; po eni strani sem pomagal, da bi postopek hitreje stekel, po drugi pa mislim, da bi minister za zdravje zdaj moral prevzeti pobudo za razčiščenje zadev.

Minister za zdravje se je že odzval na vašo pobudo in pozval revizijsko komisijo, naj sklene zgodbo. Ob tem ugotavljate, da je s tem pokazal, da ne more biti vpleten v nepravilnosti pri izboru ...

Tako mislim. In tak občutek imam tudi po dosedanjih pogovorih z njim. Zdelo se mi je, da za možnost, ki sem jo predlagal, ni vedel. Pa bi ga morali opozoriti nanjo. Toda minister je kljub vsemu naredil potezo, ki je vsaj deloma tvegana, saj se lahko znajde v težavah, če bo revizijska komisija naknadno ugotovila, da je pritožba upravičena. A tako je ravnal zato, da bi pospešil postopek, pri čemer je zaupal rezultatu, ki mu ga je predložila razpisna komisija. Če bi a priori dvomil ali če bi kaj vedel, verjetno ne bi naredil tega, kar je. Rekel sem mu, naj poskuša določene stvari vendarle razčistiti. Gospod Šumak, ki sem ga pozval, naj odstopi od pritožbe, je govoril o nepravilnostih, o usmerjenih razpisih in izborih ponudnikov. To je treba preveriti, preiskati.

Dokumentacijo o tem ste ravnokar izročili dvema pristojnima organoma, vrhovnemu državnemu tožilstvu in komisiji za preprečevanje korupcije, prvemu zavoljo očitkov o nezakonitostih pri javnih razpisih za medicinsko opremo, drugi pa zaradi navedb o domnevni koruptivnosti pri teh postopkih.

Po tehtanju, komu posredovati dokumentacijo, smo se tako odločili. Protikorupcijska komisija še obstaja in v tem primeru ima možnost, da upraviči svoj obstoj.

Bo po vašem imela veliko dela?

Bo. A če bo uspešna, bo tako verjetno pokazala, da je njen obstoj upravičen in da bi morala delovati še naprej.

Na Onkološkem inštitutu pravijo, da so bili presenečeni nad vašim obiskom pred tednom dni, veseli so vašega aktivnega iskanja možnih rešitev. Zanima me, kdaj je po vašem pravi čas, da v takšne procesne ovire poseže predsednik države in kakšni so razlogi za to?

Težko je o tem govoriti nasplošno, saj je odločitev odvisna od vsakega posameznega primera. Zanesem se na svoj občutek, po katerem presodim, ali se je v določeni situaciji treba odzvati. Tokrat sem presodil, da je treba hitro ukrepati. Ko je dr. Breclj napisal javno pismo, sem bil še v tujini, ko sem se vrnil, sem začel dobivati še druga pisma, zato sem bil še trdneje prepričan, da je treba nekaj ukreniti. Takoj. Kako ljudem pojasniti dosedanje dogajanje? Po zdravi pameti ne

more nihče razumeti, kako je to sploh mogoče.

V takšnih primerih, ko se zadeve rešujejo na plečih bolnikov in zdravnikov, tudi »argumenti«, takšni ali drugačni, preprosto več ne zdržijo.

Res je. Že zdavnaj bi moral nekdo nekaj storiti. Tudi iz vlog je videti, da so vsi, ki so vpleteni v ta postopek, veliko prepočasni; na vseh instancah za odločanje porabijo ves možen čas ali ga celo presežejo, pri čemer nihče ne pomisli, da gre za bolnike. Vsi le podaljšujejo postopke v nedogled. To se mora spremeniti, ne le v zdravstvu, ker je pomembno za državo. Ljudje ne smejo imeti občutka, da je nekaj gnilega v tej deželi in v našem zdravstvu. V takih primerih je njihovo zaupanje upravičeno načeto.

Boste še naprej budno spremljali reševanje problemov z operacijskimi mizami?

Bom, seveda. Če bo treba, bom še kaj pomagal. Vsekakor sem zainteresiran, da se problem reši.

Ste morda že predvideli dodatne ukrepe?

Zdaj je na vrsti revizijska komisija; ko bo odločila, gredo stvari lahko hitro naprej, v nasprotnem imamo pripravljeno rezervno možnost, s katero pa bomo počakali.

Kaj je po vašem krivo za, lahko bi rekli, bolezensko stanje slovenskega zdravstva, ki se kaže tudi na drugih ravneh, ne le pri razpisih? Tiči krivda v sistemu, ki dopušča takšne možnosti?

Od zunaj je o tem težko presojati. Ko sem bil predsednik vlade, sem pričakoval, da bo uspešen že prejšnji minister, a očitno to ni preprosto. Ključno delo čaka torej ministra. Upam, da bo poskušal presekat ta gordijski voz – tudi če bo treba kaj »počistiti«. Nekateri ljudje bodo očitno morali oditi. Sedanje postopke pa bi bilo treba poenostaviti.

Najbolj etično in moralno sporno pri takšnih rečeh je, da trpijo bolniki, ki imajo že sicer dovolj skrbi zaradi bolezni.

Zdravje je pomembno, vsak med nami kdaj potrebuje pomoč. In če govorimo o nepravilnostih, manipulacijah, zlorabah, je še toliko huje, če do njih prihaja v zdravstvu, saj to neposredno škodi bolnikom.

Sami ste v skrbi za svoje zdravje ubrali odločno, izjemno pot. Imate za državljanke in državljane kakšen dober nasvet?

Lahko jim rečem, da je najbolje, če sami skrbijo za svoje zdravje, dokler ga imajo, da se ne znajdejo v položaju kot bolniki, o katerih sva zdaj govorila, ki so že operirani, ki že imajo raka. Kajti tu lahko kljub vsemu veliko naredimo sami. In marsikaj tudi rešimo. To je ključno. Sami moramo skrbeti zase, zdravniki nam pomagajo v določenem položaju. Toda marsikdo o tem sploh ne razmišlja – tudi sam sem živel tako. A potem se nenadoma znajdeš brez moči in prepuščen operacijskim mizam, zdravnikom in celotnemu sistemu, ki je lahko takšen ali drugačen. Mislim, da imamo veliko dobrih zdravnikov, vsekakor pa je najbolje, če smo čim bolj zdravi.